

Etikai alapelvek az ápolásban

Az etikai alapelvek meghatározzák a viselkedés általános irányát.

Olyan különleges erkölcsi felszólításokat tartalmaznak, amelyek segítik:

- a helyes döntést,
- útmutatóul szolgálnak az ápoló részére a beteg ápolása során
- a felvetődő morális kérdések megválaszolásához segít választ találni.

A személyiség tisztelete

- Az ápolói, orvosi utasítások a beteg érdekében szükségesek, de azokat a megfelelő módon kell közvetíteni.
- Az elkötelezett ápolótól a gondozás – mint morális cselekedet – megköveteli, hogy képes legyen átérezni a beteg kiszolgáltatott, védtelen helyzetét.

Etikai alapelvek az ápolásban

➤ 4 alapelv:

1. Az autonómia tiszteletének elve
2. A „nem ártani”elv
3. A jótékonyság elve
4. Az igazságosság alapelve.

1. Az autonómia tiszteletének elve

Autonómia: a személy önrendelkező képessége a választásra és szabadságra vonatkozóan, továbbá hogy ezen választás szerint cselekedjen

Helyzetüknél fogva nem képesek magukról rendelkezni:

- Gyermek
- Idősek
- Mentálisan retardáltak
- Eszméletlen betegek
- Pszichiátriai betegek (?)

Az ápolónak meg kell engednie, hogy beteg részt vegyen a saját ügyét érintő döntések meghozatalában. Ezzel a lehetőséggel azonban a beteg csak akkor tud élni, ha a megfelelő információk rendelkezésére állnak.

A beteg autonómiáját sértő ápolási gyakorlat

Úgy foglalkozni a beteggel, hogy

- az nem adta hozzá a beleegyezését
- tájékoztatása nem az intelligencia szintjének figyelembevételével történt
- „jó szándékú hazugság” alkalmazására kerül sor

Az ápolásban az autonómia azt jelenti, hogy a beteg személyiségét tisztelni, és kívánságát teljesíteni kell.

Az ápolási modellek mindegyike biztosítja a beteg számára a **választás szabadságát**, döntési kötelezettség nélkül.

Az önrendelkezéshez való jog:

Az önrendelkezés elvének megsértése a gyakorlatban:

- placebo-kezelés mérlegelés nélküli alkalmazása
- korlátozó intézkedések bevezetésekor (pl.: ágyrács, rögzítők alkalmazása)

Az önrendelkezési jog érvényesítése elsősorban az autonómia tiszteletben tartását jelenti.

Az ápolónak fel kell ajánlania a beteg érdekében végzett ápolást, de nem sértődhet meg, ha elutasítják, vagy arra kérik, hogy később végezze el azt.

Ilyenkor fontos tudni: a beteg nem az ápoló személyét utasítja vissza!!!

2. „Nem ártani” elv

- a szándékos károkozás megakadályozása
- a veszélyhelyzetek elkerülése
- az ápolási munka során előforduló ártalmak megelőzése

Az ápoló alapvető kötelessége a beteg bántalmazásának elkerülése.

(testi-lelki vonatkozásban)

Minden ápolói kódex tartalmazza ezt az etikai szabályt.

3. Jótékonyág elve

Az ápolónak a lehető legjobb egészségügyi ellátást kell nyújtania. Az ellátás során mérlegelnie kell a beteg szempontjából várható hasznot, előnyt és ártalmat.

Azt a módszert kell választania az ápoláskor, amely a beteg állapotának javítását szolgálja.

4. Igazságosság alapelve

Mindenkinek meg kell adni azt, amit megérdemel.

Formális igazságosság: megkívánja, hogy az embereket egyformán kezeljük, kivéve, ha van egy olyan fontos különbség, amely okot ad az eltérő elbírálásra.

Összefoglalva a legfontosabb etikai alapelvek

1. Az autonómia tiszteletének elve
2. A „nem ártani”elv
3. A jótékonyság elve
4. Az igazságosság alapelve.

Köszönöm a figyelmet!!!